БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 68 (8900)
МАРТЫН 22
ВОСКРЕСЕНИ
1959 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Механизаторнууд болон кукурузашадай дайшалхы зорилго

...жадэр республикын механиза-...ууд болон кукурузашадай ...болојо, 1958 ондо хэгдэһэн ...мэриин дүнгүүдые согсолоод, ...ондо бэелүүлэгдэхэ зорилго-...тухай дэлгэрэнгыгээр зүбшэн ...эбэ. Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй хараал-...түүхэтэ хэмжээ-ябуулгануудые ...үлһэнэй ашаар, хүдөө ажахы-...үгжөөлгэдэ һүүлэй жэлнүүдтэ ...д амжалта туйлабабди. Рес-...ика дотор һүүлэй табан жэл ...һү абалга—2,4 дахин, нооһо—...дахин, үндэгэ—1,5 дахин ехэ ...о. Колхозуудай жэлдээ дунда ...ээр үнеэн бүриһөө 505 кило-...һү һаадаг байһанаа 1245 ки-...амм хүрэтэр, совхозууднай — ...килограмм һаадаг байһан аад, ...килограмм хүрэтэр һаадаг бо-...ой. Колхозууднай дунда жэ-...ээр нэгэ хониһоо 1,5 кило-...нооһо хайшалдаг байһанаа— ...килограмм, совхозууднай 1,7 ...рамм хайшалдаг байһан ...2,9 килограмм хүрэтэр хай-...даг болоо. Энэ үе соо газар та-...ангай ургасашье дээшэлээ. ...эй ашаар колхоз болон совхо-... хүдөө ажахын продукци гү-...ээ урда урдынхиһаа ехээр ту-...а, худалдана.

...нгэбэшье ороной түрүү об-...нуудтай сасуулжа үзэхэдэ, ...бүхэндэ мал ажалай продук-...лэдбэрилхэ талаар республи-...ай колхоз, совхозууд нилээд ...эжэ ябана. Газар тариалан-...ые ургаса бага байна. Жэ-...хэдэ, һүүлэй табан жэл соо ...зэргээр гектар бүриһөө ороо-...ургамалнуудай ургаса миил ...центнер, хартаабхын—31,8 ...нер, овощиин—46,2 центнер, ...рузын—30,2 центнер, зелёнкын ...центнер, үбһэнэй—5,7 центнер ...е. Энээниис тон хангалтагүй, ...ургаса гэжэ тоолохо хэрэгтэй. ...мал бүхэнэй ургасые саашадаа ...ехээр дээшэлүүлжэ шадаагүй ...улам олошоржо байһан адууһа ...а тэжээлээр хүсэд хангаха ...бшуу. Теэд адууһа малайн-...тоо толгойе олошоруулхаһаа ...а, харин ашаг шэмэ үгэлгыень ...болгохо, тиигэжэ хүн бүхэндэ ...мяха, тоһоной хүртэсын талаар ...н жэлнүүдтэ Америкые хүсэхэ ...зорилго Советскэ Союз до-...ай табигдаад байна ха юм. Энэ ...энэ зорилгые бэелүүлгэдэ ма-...республикын ажалшад өөһэ-...өө хубитые заатагүй оруулха ...но.

...мэһээ али бүхы малаа элдэб ...н тэжээлээр бүрин гүйсэдөөр ...аха тухай асуудал манайда ...гаяа хурсаар табигдана.

...ондо—долоон жэлэй түрүү-...жэлдэ малайнгаа тоо толгойе ...дахин олошоруулхаб, һү, мя-...оһо, нооһо хэды шэнээн ехээр ...аб, гектар бүриһөө хэды цент-...ургаса ургуулхаб гэһэн бодото ...нуудые колхоз, совхоз, аймаг ...н абанхай. Абаһан уялгаяа ...эхын тулада ехэ юумэ хэхэ ...ла. Мүнөө үедэ гол шухала ...зорилго табигдаад байнаб гэ-... хабарай тарилгада хаа хаа-... һайнаар бэлдэхэ, тэрэнние ...этэйгээр, богонихон болзор соо, ...шанартайгаар үнгэргэхэ яба-...болоно. Энэ хэрэгтэ механиза-...нуудай үүргэнь айхабтар ехэ. ...рай тарилгын хамаг бүхы хү-...эри техникын ашаар хэгдэнэ. ...хадань механизаторнууд трак-...сеялкэ, культиватор, борной ...ние тарилгада хүсэд бэлэн ...охо, тэдэнээ зааханшье һаа-...үйгөөр түхэреэн сүүдхэ соо хү-...дэлхынь тулада үнэн зүрхэнһөө анхарал оролдолго гаргаха, хайхарамжатай һайнаар заһаха зорилготой.

Урда жэлнүүдтэ хабарай тарилгын үедэ колхоз, совхозууд хүдөө ажахынгаа машинануудые, илангаяа тракторнуудые хүсэд дүүрэнээр, бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэжэ шададаггүй байгаа. Элдэб шалтаганууд ушардаг: гол түлэб муугаар заһабарилагдадаг дээрэһээ али нэгэн частинь эбдэршэхэ гү, али тоһон болон түлишэ дуташаха гү, али журамгүй ямар-нэгэн механизаторай залихай залхуу ябадал гаргажархиха ушарнууд үзэгдэдэг байгаа. Эдэ дутуунуудые, алдуу эндүүнүүдые энэ жэлдэ дабтажа огто болохогүй. Али бүхы юумэн эртээнһээ хараада абтаһан байха зэргэтэй. Эндэ механизатор бүхэн өөрынгөө үүргые оролдосотойгоор, үнэн зүрхэнһөө дүүргэг лэ! Халуун хүдэлмэриин үедэ механизаторай даажа абаһан техникын ямаршьеб хүндэтэ бэшэ шалтагаанаар һаатажа байгаа һаань, тэсэшэгүй муу ябадал гэжэ тоолохо хэрэгтэй.

Трактор, машинануудаа, зэр зэмсэгүүдээ хаһа саг соонь хүсэд һайнаар заһабарилхаһаа гадна, тарилгын үедэ алибаа юумээр дутахагүйн тулада запасной частьнуудые, тоһодохо, түрхихэ зүйлнүүдые, түлишэ мүнөөнһөө бэлдэхэ шухала. Теэд энэ талаар олохон аймагууд ехэ дутуунуудтай байна. Бичүрын Мухаршэбэрэй хоёр аймаг хоорондоо мүрысэнхэй. Һаяхан Мухаршэбэрэй аймагай түлөөлэгшэд Бичүрын аймаг ошожо, хабарай тарилгада хэр зэргээр бэлдэжэ байһыень шалган гэһээнь, ехэ олон дутуунууд элирбэ. Бичүрын аймагай олонхи колхозууд хабарай тарилгада огто бэлэн бэшэ гэжэ мухаршэбэрэйхид тодоруулаа. Илангаяа машина, тракторнуудынь оройдоо бэлдэггүй байба. Калининай нэрэмжэтэ колхозой (түрүүлэгшэнь нүхэр Митыпов) тракторнууд болон машинануудынь яаха аргагүй муу байдалда байгаа. Тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд болон механизаторнууд хабарай тарилгада техникээ бэлэдхэхэ тухай ухаан ойндоошье бодожо үзөөгүй байтараа дээрээ оротошоо ха.

Энэ жэлдэ республика дотор дунда жэшээгээр кукурузын талмай дээрэһээ гектар бүриин 300 центнер ногоон эшэ набша абахаар хараалагдана. Энэ хадаа ехэ харюусалгатай зорилго болоно. Энээниие аргагүй бэелүүлхэ ёһотойбди, бэелүүлжэ шадахашьебди. Эндэ ехэ юумэн мүн кукурузашадһаа дулдыдаха байна. Түбхын түрүүндэ кукурузын полиие тарилгада һайнаар бэлдэхэ, заабол үтэгжүүлхэ, уһалха, тиигээд квадратно-гнездовой аргаар тарилга хэхэ, агротехникын заабариин ёһоор зурууд хоорондын элдүүрилгэ ходо хэжэ байха, буртаг үбһэ ургуулхагүйе оролдохо шухала.

Үнгэрэгшэ жэлнүүдэй дүй дүршэл дээрэһээ харахада, оролдосотойгоор ажаллаад, агротехникын заабаринуудые нарин нягтаар сахяад байһан кукурузашад үндэр баян ургаса хододоо абаад байна бшуу. Кукурузын элбэг баян ургаса абахын тулада колхоз, совхозуудта комплексно механизациин звенонуудые эмхидхээд, тэдээндэ бодото туһаламжа үзүүлхэ шухала.

Нүхэд механизаторнууд болон кукурузашад! 1959 ондо баян ургаса ургуулжа абаха хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулыт, үнэн зүрхэнһөө анхарал оролдолго гаргыт!

КПСС-эй XXI СЪЕЗДЫН ШИИДХЭБЭРИНҮҮДЫЕ АМЖАЛТАТАЙГААР ДҮҮРГЭЕ

☆ ☆

Юунэй түлөө тэмсэнэбибди

Гахайнуудые шадамараар шахажа байна

Кабанскын Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гахайшад КПСС-эй түүхэтэ XXI съездын материалнуудтай гүнзэгыгөөр танилсажа, улам эршэ хүсэтэйгөөр ажаллахаар зоригжоо. Иигэжэ үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ хоёр хахад дахин ехэ мяха абаха, гүрэндэ тушааха уялга эдэ гахайшад абаба.

Колхозой энэ фермын хүдэлмэрилэгшэд хамтадаа 907 гахай шахажа, толгой бүриинь шэгнүүрые 70 килограммда хүргөөд тушаахань. Бүхыдөө 679 центнер мяхан абтаха юм.

Хараалһан энэ түсэбөө бодото дээрэнь бэелүүлхын тулада партийна эхин организаци, правлени зохихо хэмжээ абажа байнхай. Нэн түрүүн гахайшад абаһан поршоонхынгоо нэгэшье толгойе гарзалуулхагүй гэжэ шангаар тэмсэнэ. Поршоонхонуудай байра һайса заһагданхай, ходо сэбэр, дэбдихэрынь хуурай байдаг. Үе үе болоод лэ залуу гахайнуудта элдэб үбшэнһөө һэргылхэ тарилга хэгдэдэг. Гахайда машиндагдаһан һүн, үйрүүлэгдэһэн хүсы үбһэн, холимол тэжээл, тарял талханай зүйл нормын ёһоор үгтэдэг юм. Поршоонхонууд үдэртөө гурба-дүрбэ дахин эдеэлүүлэгдэдэг байна.

Колхоздо хамтадаа 1440 поршоонхо абтахаар хүлеэгдэнэ. Жэшээнь, эрхим гахайшан А. Оскорбина эхэ гахай бүхэнһөө 12 поршоонхо абажа түлжүүлээд, тус бүриень 12 килограмм болгоод, гахайшанда тушааха, Елизавета, Евдокия Корытова гэгшэд 200 толгой гахайнуудые шахаад, 75—75 килограммтай болгожо тушааха байна.

Шахагдажа байһан гахайнуудай өөһэдөө эдеэлжэ байха тэбшэ, түхеэрэлгэнүүд һаядаа хэгдэхэнь.

Гахайнуудые бэлшээхын тула горохотой овёсые холижо тариха, мүн хартаабха таригдаха юм. Иигэжэ гахайн мяханай үнэ сэнгые горьтойгоор химдаруулха зорилготой.

А. Бусурманов.

Адууша хүбүүн алдартай

Ахын аймагай «Улаан Шулуута» колхоздо «адууша хүбүүн» гэжэ алдаршаһан Ким Самбялов олон жэлэй туршада таһалгаряагүй артелиингээ адуун һүрэгые хаража, баян дүй дүршэлтэй болонхой. Нүхэр Самбялов үбэлэй һаари хүйтэндэ, зунай аяма халуундашье адуугаа хото хорёодо оруулангүй, һүни үдэргүй сула хээгүүр манажа, хаража ябадаг юм. Мүнөө энэ адуушан хамта 157 толгой адуугаа хада уулын, ой модоной захын бэлшээридэ шадамар бэрхээр адуулна. Энэ жэлэй үбэлжэлгын үедэ нэгэшье толгой адуу гарза хоролтодо оруулаагүй, «даагаяа далантайгаар, адуугаа арьбантайгаар» хаража байна. Байгша ондо зуун гүүнһээ 50—60 унага абаха гэһэн түсэбөө заатагүй дүүргэхээр шиидэнхэй.

— Мал хараха гэхэдэ унтаха нойроо, эдихэ хоолоо мартажархидаг хүн юм,—гэжэ нютагаархиниинь нүхэр Самбяловые ходо магтадаг.

Л. Жужаев.

☆ ☆

Магтаалтай механик

Хандагатайн леспромхозой гол һууриндахи киноустановкын механик Василий Егорович Чилибьев эндэхи модошодто кино таһалгаряагүй, һайнаар харуулдаг байһаараа магтаалтай болоо.

—Нүхэр Чилибьев аймагаймнай эрхим киномеханигуудай нэгэн юм, —гэжэ Заиграйн аймгүйсэдкомой культурын таһагые даагшын орлогшо нүхэр Шубный хөөрэнэ. Чилибьев һара бүхэнэйнгөө түсэб хододоо үлүүлэн дүүргэдэг юм.

Үнэхөөрөө Василий Егорович өөрынгөө уялгада шударгыгаар хандадаг байна. Аппаратураяа ходо аршажа, сэбэрлэжэ, шалгажа, заһажа, нарин нягтаар хаража байлгадаг дээрэһээнь аппарадынь һаадгүй хүдэлдэг байха юм. Кино харуулхынгаа урда тээ аппарадаа хүдэлгэжэ үзэдэг. Ажалдаа иимэ наринаар хандадаг байһан киномеханик Чилибьевэй аппарат арбан дүрбэн жэл соо эбдэржэ нэгэшье һаатаагүй.

Шэнэ картинануудай ерэхэдэ тэрээн тухай соносхол газаагуур нялдаг, радиогоор, телефоноор кино харагшадтаа дуулгадаг, уридшалан захил абадаг заншалтай. Тэрэнэйнгээ ашаар олон хүнүүдтэ кино харуулдаг, мүнгэ суглуулха түсэбөө ходо дүүргэдэг байна. Жэшээнь, 1958 ондо 135200 түхэриг мүнгэ гүрэндөө оруулха түсэбтэй байгаад, 146635 түхэриг олзо оруулаа.

Гадна үхибүүдтэ зорюулһан сеанс ходо гаргадаг байна.

М. Будаев.

Уһан замшад хүдэлмэридөө бэлэн

Хабарай урин дулаанай саг ерэжэ, Байкало-Сэлэнгын уһан замшадай навигацияа эхилхэ саг ойртобо. Ерэхэ хабарһаа эндэхи уһан замшад долоон жэлэй даалгабарита түсэбые бэелүүлжэ эхилхэнь.

Республикымнай уһан замай гол мүрэн болохо Сэлэнгын мүльһэнэй хайлахада арадай ажахын ашаа шэрэһэн пароходууд өөдэ уруугаа тамаржа эхилхэнь. Тэдэ пароходууд тарянай үрэһэ, түлишэ гэхэ мэтые холын аймагуудай колхозуудта абаашаха байна.

Үбэлэй үедэ Байкало-Сэлэнгын уһан замай техническэ хүдэлмэри муу бэшээр үнгэргэгдөө. Сүхэ голой «Поворот» гэжэ газарта урасхалыень сэхэлхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэһэн байна. Эндэ һайнаар хүдэлмэрилһэн Н. Намдаков, П. Заиграев, П. Разуваев гэгшэд даабаряа саг болзор соонь дүүргэжэ шадаа.

Мүнөө республикымнай уһан замшад техническэ заһабарилгынгаа һүүлшын хүдэлмэринүүдые хэжэ эхилбэ. Бүхы судна болон баржанууд шэрдэгдэжэ байна. Мартын арбанһаа Улан-Удэдэ уһан замай мастернуудай нэгэ һарын семинар үнгэргэгдэжэ эхилбэ. Семинарта хабаадагшад уһан замай шэнэ техникэтэй танилсажа, түрүү дүй дүршэл хэрэглэхэ талаар заабари абаха, дүй дүршэлөө андалдан абалсаха байна.

Энэ жэлдэ республикымнай уһан замшадай ашаа шэрэлгэ нёдондонойхиһоо 2 дахин дээшэлүүлэгдэбэ. Энэ даалгабаряа амжалтатайгаар дүүргэхын тулада тэдэнэр дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаад, социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ байна.

Д. Балданов.

Саратовай подшипнигуудай заводой уралан нарижуулагшад сферическэ зүүнүүдые ута богонёорнь илгадаг автомат ухаалан зохёоһон байна. Энэ шэнэ автомат час соо 12 мянган зүү илгаха хүсэтэй. Энээнэй ашаар жэл соо 139 мянган түхэриг алмагдаха болоно. **Зураг дээрэ:** П. Ф. Пчеловодов (зүүн гарһаа), И. Ф. Легалин өөһэдынгөө ухаалан зохёоһон автомадай дэргэдэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

ПОРП-гэй III съездэ хабаадаһан КПСС-эй делегаци Москвада бусажа ерэбэ

...льшын Хүдэлмэришэдэй нэгэ-...эн партиин III съездэ хабаа-...аһан Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин делегаци — ...эй Центральна Комитедэй ...идиумэй гэшүүн, КПСС-эй ...й секретарь Н. Г. Игнатов ...гациин хүтэлбэрилэгшэ), ...эй ЦК-гэй Президиумэй гэ-...нэ кандидат, Грузиин КП-гэй ...эй нэгэдэхи секретарь В. П. Мжаванадзе, КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүндэ кандидат, Украинын КП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь Н. В. Подгорный, КПСС-эй ЦК-гэй гэшүүн, КПСС-эй Рязанска обкомой нэгэдэхи секретарь А. Н. Ларионов, Белоруссиин КП-гэй Витебскэ обкомой нэгэдэхи секретарь В. Е. Лобанок мартын 20-до Варшаваһаа Москвада бусажа ерээ. (ТАСС).

...дай АССР-эй Верховно Соведэй (табадахи зарлалай) нэгэдэхи сессиин нээгдэхэ тухай

...дай АССР-эй Верховно Со-... нэгэдэхи сесси 1959 оной ...ын 25-да, үглөөнэй 10 часта ...дэй Хоёрдохи Байшангай ...зал соо нээгдэхэ.

...удэй Нэгэдэхи Байшангай хоёрдохи дабхартахи 47-дохи таһалга соо депутадууд бүридхэлдэ абтаха байна. 45-10, 41-20 номерой телефонуудаар тайлбаринуудые абажа болохо.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ

Долоон доменно пеэшэн барижа, 1958 ондо ашаглалгада үгэхэдөө туйлаһан амжалтануудайнь түлөө эдэ пеэшэнгүүдые барилгада хабаадалсахадаа шалгарһан 348 хүниие СССР-эй Верховно Соведэй Президиум СССР-эй орденууд болон медальнуудаар шагнаа.

Ленинэй орденоор 19 хүн, Ажалай Улаан Тугай орденоор—35, «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор—78, «Ажалай габьягай түлөө» медаляар—94, «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» медаляар—122 хүн шагнагдаба.

Румыниин Арадай Республикын правительственна делегаци түрэл ороноо бусаба

Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо А. Бырлэдяну түрүүтэй Румыниин Арадай Республикын правительственна делегаци түрэл ороноо бусахаяа мартын 20-до Москваһаа мордобо.

Румыниин Арадай Республикаһаа Советскэ Союзда байдаг онсо, бүрин эрхэтэ элшэн сайд М. Даля делегацитай хамта Бухарест мордолсоо.

(ТАСС).

Советскэ Союз Румыни хоёрой хоорондохи экономическа харилсаан үргэдэнэ

Хоёр ороной хоорондохи экономическа харилсаа холбоо саашадань үргэдхэхэ асуудалнуудаар Советскэ Союзай болон Румыниин Арадай Республикын правительственна делегацинуудай хоорондо мартын 4-һөө 20 хүрэтэр Москвада хэлсээн хэгдээ.

Хэдэн промышленна предприятинуудые барилгадань, мүн үргэдхэлгэдэнь Румыниин Арадай Республикада Советскэ Союз техническэ туһаламжа үзүүлхэ гэжэ хэлсэгдээ. Советскэ Союз проектнүүдые зохёожо үгэхэ, түхеэрэлгэнүүдые эльгээхэ байна. Урдань баталагдаһан хэлсээнүүдэй ёһоор Румыниин зарим предприятинуудай проектнүүдые зохёохо, тэдээндэнь түхеэрэлгэнүүдые үгэхэ болзорнуудые хороохо гэжэ хараалагдаа.

Хэлсээнэй боложо дүүрэһэнэй һүүлээр, мартын 20-до зохихо протоколнуудта гар табигдаһан байна.

Советскэ Союзай правительственна делегаци Индиһээ Москвада бусаба

Советскэ Союзай правительственна делегаци—СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн А. А. Андреев (делегациие толгойлогшо), СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй гадаадын хэрэгүүдые эрхилхэ комиссиин түрүүлэгшэ Н. А. Мухитдинов, Грузиин ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо, гадаадын хэрэгүүдэй министр М. И. Кучава, Гадаадын оронуудтай экономическа холбоо барисаа байгуулха талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй гэшүүн А. Г. Шереметьев, СССР-эй МИД-эй Зүүн-Урда Азиин оронуудай таһагые даагша В. И. Лихачев мартын 20-до Делиһээ Москва бусажа ерээ.

Индиин правительствын уряалаар делегаци гүрэн түрын хэрэгээр тэндэ дүрбэ шахуу недели соо аяншалһан байна. (ТАСС).

Н. В. Гоголиин түрэһөөр 150 жэлэй ойдо

Ородой агууехэ уран зохёолшо Н. В. Гоголиин түрэһөөр 150 жэлэй ой 1959 оной апрелиин 1-дэ тэмдэглэгдэхэ юм.

СССР-эй Культурын министерствоһээ мэдээсэһэнэй ёһоор энэ үдэртэй дашарамдуулагдан Советскэ Союзай театрнууд соо Н. В. Гоголиин зүжэгүүд табигдаха, уран зохёолшын бэшэһэн зохёолнуудай удхаар буулгагдаһан кинофильмнүүд кино театрнуудта харуулагдаха юм. Н. В. Гоголиин ажабайдал болон зохёолдо зорюулагдаһан уран һайханай выставкэнүүд, фотовитринэнүүд ороной библиотекэнүүдтэ, клубуудта, культурын ордонуудта, соёл гэгээрэлэй бусад эмхи зургаануудта апрель һарада эмхидхэгдэхэ байна.

Гоголиин зохёолнуудай зургаан ботитой суглуулбари, тэрэнэй шэлэгдэмэл зохёолнуудай хоёр ботитой суглуулбари, «Н. В. Гоголь тухай тэрэ үедэнь ажаһууһан хүнүүдэй дурдалгануудай» суглуулбари 1959 ондо олон тиражтайгаар хэблэн гаргагдаха юм.

«Шинель», «Иван Иванович Иван Никифорович хоёрой яагаад арсалдаһан тухай повесть» гэһэн уран һайханай фильмнүүд, «Николай Васильевич Гоголь» гэһэн тэрэнэй намтар тухай фильм һаяар буулгагдахаар хараалагданхай.

Культурын министерство болон СССР-эй уран зохёолшодой союзай правлени СССР-эй Наукануудай академитэй хамта Н. В. Гоголиин түрэһөөр 150 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай заседание апрелиин 1-дэ Москвада Бага театрын байшан соо үнгэргэхэ юм.

(ТАСС).

Долоон жэлэй түсэбые уридшалан дүүргэхын түлөө

1959 ОНДО ГЕКТАР БҮРИҺӨӨ 300 ЦЕНТНЕР КУКУРУЗА, 100 ЦЕНТНЕР ХАРТААБХ

Республикын механизаторнуу

* *

Үтэгжүүлгэ ехээр хэрэглэхэ

(Түнхэнэй „Сибиряк" колхозой тракторна бригадын бригадир нүхэр СОРОКОВИКОВОЙ үгэһөө)

Манай колхоз долоон жэлэй түрүүшын хабарай тарилгада бэлэн гэжэ энэ съезд дээрэ мэдүүлхэ байнаб. Мүнөө машина, техникэмнай һайн шанартайгаар заһабарилагдажа, үглөө мүнөөшье тарилга хэхээр бэлэн.

Саашадаа адуу малайнгаа түргэнөөр олошоруулагдаха байһыень хараадаа абажа, энэ жэл тэжээлэй ургамалнуудые элбэгээр тарихамнай. Илангаяа кукуруза урданайхида орходоо бүри ехээр таригдаха. Кукуруза ургуулжа, шэмэтэ тэжээл элбэгээр хуряахын тула 5 звено эмхидхээд, машина, техникээр гүйсэд хангаабди. Тиихэдэ орооһо тариянай ургаса элбэгээр хуряагдаха. Орооһо тарианай, мүн кукурузын хажуугаар хартаабха, турнепс, свёкло элбэгээр тарижа, һайн ургаса хуряагаад, ойрын сагта адуу малаа тэжээлээр хүсэд хангаха аргатайбди.

Манай аймаг баян ургаса абаха талаар Кабанскын аймагые социалистическэ мүрысөөндэ урнихай. Бидэнэр энэ мүрысөөндэ заатагүй илажа гарахые оролдонобди.

Тариалан, сабшалангаа наг шэбхэ, үнэһэ болон шубуунай аргалаар үтэгжүүлхэһээ гадна, аммиагтай уһа ехээр хэрэглэдэгбди. Энэ үтэгжүүлгые нёдондо жэл үргэнөөр хэрэглэжэ, ашатай туһатай байһандань лаб этигээ һэмди. Тэрээгээр үтэгжүүлһэн газараймнай гектар бүриһөө дунда зэргээр 16—20 центнер ургаса хуряагдаа. Мүнөө жэл хэрэглэхээ 250 тонно аммиагтай уһа зөөжэ абанхайбди. Нүхэд механизаторнууд, аша үрэ ехэтэй аммиагтай уһые нютагтаа үргэнөөр хэрэглэжэ эхилыт. Энэ үтэгжүүлгэ ехээр хэрэглээ һаатнай баян ургаса заатагүй абтахал.

Урдань колхознай комплексно хоёр бригада боложо хубаардаг һэн. Мүнөө ажахын тоосоондо ороод, 5 отделени боложо хубаараад байхадамнай ажал нилээдгүй урагшатайгаар бүтэдэг болоо. Хэрбээ нёдондо бригадаар хубааараад байхадаа олоһон ажалта үдэр бүхэндөө 2 килограмм орооһо, 4 түхэриг абаһан һаа, энэ жэл 3 килограмм орооһо, 5 түхэриг мүнгэ абадаг болообди. Энэ ехэ һайн гээшэ. Юуб гэхэдэ отделенинүүд боложо хубаархадаа хүн бүхэн ажалаа оролдосотойгоор хэжэ, һайнаар бүтээнэ. Тиигээд хэһэн ажалайнгаа түлөө олзошье һайн абана ха юм. Тиихэдэ иимэ гуримтай байхадаа машина, техникээ зүбөөр ашагланабди. Хоорондоо мүрысэхэдэмнайшье зохид болошонхой.

Ерэхэ намар орооһо тарианай, мүн тэжээлэй ургамалнуудай баян ургаса хуряажа, нёдондо жэл абаһан республикынгаа дамжуулгын Улаан тугые дахин үлөөгөөд, колхозойнгоо «Сибиряк» нэрые заатагүй суурхуулхабди.

Хүдэлмэриие комплексноор оньһожоруулха саг ерээ

(Борьёогой совхозой тракторна бригадын бригадир нүхэр АЛЕКСЕЕВЭЙ үгэһөө)

Мүнөөдэр бидэнэр шухала асуудал хэлсэхэсэ эндэ сугларaабди. Эхэ орон дотороо коммунизм байгуулхадаа имагтал хүсэ ехэтэ техникэдэ түшэглэхэ байһамнай элитэ. Тиимэһээ мүнөө үедэ ажал ехэтэй хүдэлмэриие бүхы талаһаань оньһожоруулха, техникые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха гээшэ эгээн шухала зорилго болоно.

Мүнөө дээрээ хүдөө ажахын хүдэлмэри, илангаяа мал ажал дээрэхи хүдэлмэри үцөөл багаар оньһожоруулагданхай. Бидэнэр бүхэли үбэлдөө наг шэбхэ ашаха, буулгаха хүдэлмэриин оньһожоруулагдаагүй байһан дээрэһээ оройдоол 1200 тонно зөөһэн байгаабди. Харин тээсгэн энэ хүдэлмэриие бүхы талаарнь оньһожоруулха хэмжээн абтаа. Наг шэбхээ 2 бульдозероор малтажа, тэрэниие оньһон аргаар трактор, машинада ашадаг болоһоор, зургаахан үдэрэй туршада 1400 тонно шэбхэ гаргажа шадаабди.

Наг шэбхэ ашаха, малтаха хүдэлмэриин оньһожоруулагдахада тэрэнэй үнэ сэн нилээд химдаржа угэнэ. Хэрбээ түрүүндээ нэгэ тонно наг шэбхэ зөөхэдэ 9 түхэриг 30 мүнгэ гаргашалагдадаг байбал, мүнөө энэ хүдэлмэриин оньһожоруулагдахада тонно бүридэ 4 түхэриг 50 мүнгэн гаргашалагдадаг болоо. Энээн дээрэһээ харахада ажал ехэтэй хүдэлмэриие оньһожоруулхада ямар ехэ аша туһатай байһаниинь элирнэ.

Саашадаа үбһэ, зелёнко хуряаха хүдэлмэриие бүхы талаарнь оньһожоруулга арга бэшэ хэрэгтэй болоод байна. Энээн тушаа колхоз, совхозуудай уралан нарижуулагшад, ухаалан зохёогшод оролдохо бэзэ гэжэ һанагдана.

Адуу малай ашаг шэмые эрид дээшэлүүлхэ хэрэгтэ кукурузын аша туһань мэдээжэ болоо. Тиигэбэшье манай эндэхи ган гасуур эрхэ байдалда кукурузын үндэр баян ургаса абахын тула арга бэшэ тэрэниие уһалха хэрэгтэй. Тиимэһээ кукуруза ургуулагшадые уһа бүлэжэ гаргаха насосоор хангаха тон шухала болонхой.

Орон дотороо үргэн далайсатайгаар коммунизм байгуулжа байхада ажабайдалдаа соёл культура нэбтэрүүлхэ болонобди. Мүнөө дээрээ тракторна бригаднуудта ябахада механизаторнуудай дунда соёл болбосоролой хүдэлмэри тон һула байна. Механизаторнууд хоорондоо хөөрэлдэхэдөө юушье обёоронгүй элдэб муу үгэнүүдые хэрэглэдэг заншалтай байна. Бригаднуудай дээгүүр хүтэлбэрилэгшэдэй зарим хүдэлмэрилэгшэд ябахадаа ойлгуулгажын хүдэлмэри, хөөрэлдөө болон лекци хэдэггүй, хараал шэрээл табяад үгэршэдэг. Энэнь буруу гэжэ һанагдана.

Агротехникые наринаар сахихабди

(Иволгын „Улаан Оронго" колхозой механик, Социалистическэ Ажалай Герой нүхэр ДЫМБРЫЛОВЭЙ үгэһөө)

Артелиингээ ажахые долоон жэлэй туршада хүгжөөхэ түсэб табяад, түрүүшын жэлэй даабаринуудые колхозой гэшүүд бэелүүлжэ эхилэнхэй. Ажал ехэтэй хүдэлмэри оньһожоруулжа, хүдөө ажахын продуктнуудые урдынхиһаа һураггүй ехээр абадаг болохын түлөө механизатор бүхэн мүрысэн ажаллана.

Үбһэ тэжээл, кукуруза ехээр ургуулжа, малай ашаг шэмые энэ жэлдэ дээшэлүүлхын зорилгоор горьтой юумэн хэгдэжэ байнхай. Сабшалан, тариалангай газарта наг шэбхэ гаргагдажа, һайрамай уһан тогтоогдожо байна. Кукуруза ургуулагшадай оньһожоруулагдаһан звеногойхид үдэр бүри 80—100 тонно шэбхэ полидо гаргана. Энэ хүдэлмэридэ бульдозер, 5 трактор ябуулагдана.

Кукурузын үрэһэн бэлдэгдээд, тарилга хэхээр бэлэн боложо байна. Ургамалай ургажа байха үедэ зурууд хоорондын элдүүрилгэ утаашань, хүндэлөөшэнь хэгдэхэ. Мүн буртаг үбһэнэй гаража ерэхэлээрнь борнойлхобди. Хоёр дахин кукурузын газар уһалагдаха юм. Иигэжэ гектар бүриһөө 250—300 центнер ногоон набша абаад, малдаа силос ехээр бэлдэхэ һанаатайбди.

Тариан ажалай, мал ажалай болон бусад хүдэлмэри бүри үргэнөөр оньһожоруулха аад, ехэ хүсэтэй трансформатор үгы байжа һаатанабди. Токарна становшье шухала хэрэгтэй байгаа. Электромоторнууд тон дутамаг. Навесной машинануудаар дутамаг гээшэбди. Хүдөө ажахын министерствынхид эндэ хэлэгдэһэн зүйлнүүд тухай бодомжолхо зэргэтэй.

Съездын заседании зал соо. А. Мантаевай фото.

Машина, техникэ зүбөөр хэрэглэхэ шухала

(Кабанскын РТС-эй дэргэдэхи гүрэнэй техническэ хиналтын инспектор нүхэр АНТОНОВОЙ үгэһөө

МТС-үүдэй хубилгагдаад, колхозуудай өөһэдынгөө мэдэлдэ машина, хүдөө ажахын зэмсэгүүдтэй болоһонһоо хойшо ажалайнь бүтээсэ горьтойгоор дээшэлээ. Колхоз бүхэн арга боломжоёо хараадаа абажа, техникээ бүри ашагтай һайнаар хэрэглэдэг болоо ха юм.

Манай аймагай колхозуудые абажа үзэхэдэ энэ хубилалта элитээр харагдана. Колхозой механизаторнуудай, хүтэлбэрилэгшэдэй машина, техникэдэ гамтай, зүбөөр хандаад байхада запчастьнууд, түлишэ ехээр алмагдана бшуу.

Аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозойхид худалдажа абаһан техникээ эзэн ёһоор ашаглана. Механизаторнууд даажа абаһан машина, хүдөө ажахын зэмсэгүүдые ходо наринаар шалгажа, эбдэрһэн детальнуудыень заһажа, хэрэглэмжэһээ гараһыень һэлгэжэ байдаг заншалтай. Мүн саг соонь техническэ харууһа хэдэг. Энээнһээ боложо машина, зэмсэгүүд эбдэрдэггүй, хэһэн хүдэлмэринь шанартай байдаг. Тус колхоз орооһо тарианай һайн ургаса үнгэрэгшэ жэл абаһан байна. Ургасатай газарһаань гектар бүриин 14—17 центнер хүрэтэр хуряагдаа һэн. Абтаһан продукциин үнэ сэншье химдараа.

Харин Кировэй, XX партсъездын нэрэмжэтэ болон бусад колхозууд техникээ хайша хэрэгээр хэрэглэдэг байна. Гадна механизаторнуудые шэлэн табижа шадаагүй. Иигэжэ хүдэлмэриин халуун үедэ трактор, машинануудай эбдэрхэ ушар нэгэнтэ бэшэ үзэгдэдэг байба.

Манай аймагай зарим колхозууд хүдөө ажахын машина, зэмсэгүүдые зүбөөр хадагалха тухайда бодомжолдоггүй. Тракторнууд хүдэлмэриин дүүрэһэнэй һүүлээр хээрэ орхигдошодог. Колхоз бүхэндэ ошожо, техникэ хайшан гэжэ хадагалха ёһотойб гэжэ ойлгуулха хэрэг гарадаг. Өөһэдөө механизаторнууд ниитынгээ зөөридэ эзэн ёһоор хандаха уялгатай. Хэрбээ харюусалгагүй заримашуулай колхозой зөөридэ хайша хэрэгээр хандаха болоо һаань, тэдэниие нюур сахингүй хатуугаар шүүмжэлхэ хэрэгтэй.

Эдэ үдэрнүүдтэ колхозуудай хабарай тарилгада бэлдэжэ, тариалан, хадаланда шэбхэ гаргажа байна. Машина, тракторнуудшье заһабарилагдаа. Ленинэй, Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд тарилгадаа һайнаар бэлдэнэ.

Гэхэтэй хамта Кабанскын совхоздо, Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо заһабарилагдаагүй машинанууд үшөө бии. Тэндэхи хүтэлбэрилэгшэд ойрын үдэрнүүдтэ эдэ дутагдалаа усадхаха зэргэтэй.

Аймагаймнай хоёр колхоз механиггүй байһаар. Хүдөө ажахын техникумдэ һургагдаһан мэргэжэлтэд хэрэгтэй газартаа, хүдөө ажахыда эльгээгдэнэгүй гээшэ ха гэжэ һанамаар. Мүн жэл бүри шэнэ техникэ хүдөө нютагуудта эльгээгдэжэ байдаг. Гэбэшье тэдэниие хайшан гэжэ хэрэглэхэ, ашаглаха тухай тусхай литература, заабари олдодоггүй. Эдэ бүгэдые республикын Хүдөө ажахын министерство хараадаа абаха бэзэ.

300 центнер ургаса абтаха

(Хэжэнгын „Эрдэм" колхозой тракторно-тариан ожалай бригадын бригадир нүхэр ЦЫБЖИТОВЭЙ үгэһөө)

Урдань манай колхозойхид кукурузые адуу мал аргагүй амтархажа эдихэ юм гэжэ хааһаа мэдэхэ бэлэй даа. Харин орон дотор эрдэм ухаанай бүри дэлгэрүүлэгдэжэ, шэнэ шэнэ арга боломжонуудые ажалдаа нэбтэрүүлжэ байхадаа колхозниггуудай баярлажа байдаг. Колхознай өөһэдын машина, техникэтэй боложо, мал ажалаа саашадань хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ дүүрэн арга боломжотой болоо.

Мүнөө үедэ механизаторнууд болон малшаднай хүдөө ажахын эгээл хүсэтэй гартан болоод байна ха юм. Хэн техникэ жолоодоноб — механизатор, хэн малай ашаг дээшэлүүлхэ дүршэлтэйб — малшан. Энэл даа колхозой хүсэн.

Теэд ганса механизатор, малшадтаа найдаад һууха бэшэ, харин тэжээл бэлэдхэлгэдэ хамтынгаа хүсые гүйсэд элсүүлхэ зэргэтэйбди. Тэжээлгүйгөөр малай ашаг шэмэ дээшэлүүлэгдэхэгүй бшуу.

Тиимэһээ колхозоймнай гэшүүд энэ жэл кукуруза гээшые ехээр тарижа, гектар бүриһөө 300 центнерһээ доошо бэшэ эшэ набша хуряахаар шиидээ. Кукурузашадай тусхай звенонууд эмхидхэгдээд, техникээр һайса хангагдаа. Мүнөө 1500 тонно наг шэбхэ поли дээрээ гаргаад, энэ хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлжэ байнабди. Тэжээл бэлдэхэ хэрэгтээ бүхы хүсэеэ элсүүлхэбди.

Эдэ асуудалнуудта анхарал табиха

(Сэлэнгын Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой инженер-механик нүхэр БАРТАХАНОВАЙ үгэһөө)

Үнгэрһэн жэлэй хабар МТС-үүдэй хубилгагдахада манай колхоз 20 трактор, 10 комбайн болон бусад машинануудые худалдажа абаа һэн. Тэрэнһээ гадна колхоздомнай 20-оод автомашина бии. Энэ техникэ шэнэ оршон байдалда муу бэшээр ашаглагдана. Жэшээнь, «ДТ-54» тракторaар жэлэй туршада 1500 гектар (условно хахалалгаар) хүдэлмэри хэгдээ. Тиин зундаа хура бороо багатай байжа, тракторaар газар хахалха аргагүй байһан дээрэһээ, тракторнууд зогсохо баатай болоһон байгаа бшуу.

Тиигэбэшье манай хүдэлмэридэ бэрхэшээлнүүд, дутагдалнууд яһала олон. Трактор, машинануудта гараж, сарайн баригдаагүй байһан дээрэһээ тэдэ газаагуур табигдана. Хүдэлмэриин үедэ трактор, машинада техническэ харууһалга хэхэ гэхэдэ элдэб зэмсэгүүд, түлхюур дуталдадаг. Колхоздо түмэршэ дархан, токарь, электрогагнуури хэхэ мэргэжэлтэд үсөөн. Хэрбээ иимэ мэргэжэлтэдые зунай сагта һургажа абаагүй юм һаа ерэхэ жэлэй заһабарилгада хүндэ байдалай ушархань мэдээжэ. Энээн тушаа Хүдөө ажахын министерство яаралтай хэмжээ абаха бэзэ гэжэ найдагдана.

Саашадаа трактор, машинануудые хүсэдөөр ашаглахын тула жэжэ колхозуудые түргэнөөр томоднохо хэрэгтэй болоод байна. Хэрбээ энэ хэмжээ-ябуулгые унжагайр... бал, жэжэ колхозууд гараж, ма... терской бариха хүдэлмэридэ ... мүнгэ зөөри гаргашалха бол... бшуу.

Гадна заһабарилгын-техни... станцинуудай хүдэлмэриие һай... руулха шухала болоод байна. М... нөө үедэ РТС-үүд колхозһоо ... һон тракторые шанар муутай... заһабарилна, заһабарилгын өөр... үнэ сэнгые химдаруулхын ту... тэдэнэр оролдоногүй. Жэшэ... «ДТ-54» тракторые капиталь... заһабарилхада аяар 14—15 мян... түхэриг гаргашалагдана. Заһ... рилгын иимэ үнэ ехэтэй бай... дээрэһээ колхозууд өөһэдын... мастерскойтой болохо гэжэ орол... хонь буруу бэшэ.

РТС-үүд хэрэгтэй элдэб час... нуудаар колхозуудые хангажа ... данагүй. Даб дээрэ сеялкэнүү... автомадууд, үрэһэнэй гоожохо ... гонууд байхагүй. «С-4» комбайну... резинэ мөөрэгүй байжа байһа... Тэрэшэлэн плугуудта элдэб час... нууд дуталдана.

Трактор, машинануудые зүб... харууһалха, хүсэдөөр ашаглаха... лаар түрүү дүй дүршэлые үргэн... дэлгэрүүлхэ, түрүү ажахынуу... экскурсаар ошожо хараха шух... болоод байна. Энээниие Хүдөө аж... хын министерство анхаралдаа аб... ха ёһотой.

Оролдоходо кукуруза ургахал байха

(Мухаршэбэрэй „Искра" колхозой кукуруза ургуулагшадай звеное даагша нүхэр КОРШУНОВОЙ үгэһөө)

Мал ажалһаа абтадаг продуктнуудые элбэгжүүлхэ арга замууд тухай партиин ээлжээтэбэшэ XXI съезд дээрэ үргэнөөр хэлсэгдэһэн байна.

Энэ гайхамшагта шиидхэбэриие бодото дээрэнь бэелүүлэлсэхын зорилгоор манай колхозойхид шэнэ эдэбхи оролдосотойгоор ажаллана. Хэрбээ ниитынгээ малда хүсэд хүрэхөөр үбһэ тэжээл бэлдээд байбал, урдаа табиһан зорилгоёо амжалтатайгаар дүүргэжэ шадахабди гэжэ колхозоймнай гэшүүн бүхэн мэдэрнэ. Илангаяа шэмэтэ һайн тэжээл— кукуруза ехээр ургуулжа, силос горьтойгоор дараха гэжэ шиидээбди.

Гэхэтэй хамта һүүлэй хэдэн жэлэй туршада кукуруза агротехникын заабариин ёһоор тарижа ургуулха тухайда зохихо анхарал табигдадаггүй байгаа гэлтэй.

Би нёдондо жэлһээ звеное даагшаар хүдэлнэб. Дүй дүршэл үгышье байгаа һаа, арга боломжынгоо зэргээр баян ургаса абаха гэжэ звеногойхидные оролдоо һэн. Түрүүлэн үрэжэлтэй һайн газарта зүб квадрадуудые гаргаад, тарилга хэгдэһэн байха юм. Зүгөөр үбэлдөө, хабар наг шэбхэ полидо багаар гаргагдаа. Зурууд хоорондын элдүүрилгэ дутамагаар хэгдэһэн бай... Хүсэд хүрэхөөр уһалагдаашьегү...

Игэжэ даажа абаһан газара... гаа гектар бүриһөө дунда зэрг... оройдоол 60 центнер ногоон наб... абаа һэмди.

Энэ жэлдэ һайса элдүүрилэг... һэн газарта тарилга хэхээ байн... ди. Наг шэбхэ үбэлдөө, ехэнхи... хабар тээшэ гаргаабди. Гектар ... ридэ хорёод тонно, шэлэгдэмэл ... зарай га бүхэндэ 30 тонно хара... наг шэбхэ гаргажа тараагдаха. ... нөө шэбхэ тариалангай газарта ... гаһаар байнхайбди.

Кукурузаяа эрхим болзор ... һайн шанартайгаар тарижа, ур... жа байха үедэнь зурууд хоорон... элдүүрилгэ, культиваци хэхэб... Мүн хоёр дахин уһалхабди. Ти... жэ гектар бүриһөө 300 центне... доошо бэшэ ногоон набша аб... түсэбтэйбди.

Хүдөө ажахын министерств... нэгэ хэды эрилтэ табиха һанаатай... Юуб гэхэдэ, уһа бүлэдэг тус... станцигүй байнабди. Энээнһээ ша... тагаалжа, тариалангаймнай, ку... рузын ехэнхи газар уһалагдана... Иимэ станци колхоздомнай ү... тухай министерствын хүдэлмэри... шэд бодомжолхо аабза гэжэ ... дагдана.

Бүгэдөөрөө тэмсэхэ хэрэг

(Тарбагатайн „Советская Россия" колхозой кукуруза ургуулха звеное даагша нүхэр КАЛИНИНАЙ үгэһөө)

Оронноймнай түрүүшүүлэй, республикымнай эрхим кукурузашадай ажал хүдэлмэри дээрэһээ харахада, энэ шэмэтэ ургамалай хаанашье нютагжаха байһаниинь элитэ. Гансал кукурузашадай оролдосотой, тэсэмгэй ажалһаа тэрэнэй ургаса дулдыдаха ха юм. Баян ургаса ургуулһан кукурузашадай бэшэг, ... гаһан ном уншахада, хаһа саг со... һайн шанартай үрэһөөр таряад, ... гажа байха үедэнь зурууд хоор... дын элдүүрилгэ зүбөөр хэхэ, ... мэлтэ тэжээл оруулха тухай ... гаарлан заагдана.

Дүрбэн хүнһөө бүридэһэн ма... звенодо 25 гектар газар даа... данхай. Бидэнэр тэндээ үбэл ... тогтоогоод, мүнөө наг шэбхэ гар... жа байнабди. Гектар бүриһөө ... центнерһээ доошо бэшэ ногоон ... ша абахын зорилгоор үтэгжүү... һайнаар хэхэ, тарилгын урда ... уһалхаар хараалнабди. Кукур... тариха газарнай һайса элдүүри... дэһэн, үрэжэлтэйшье юм.

Манай звеногойхид наг шэб... гаргажа дүүргэһэн байха аад, ... хозой хүтэлбэрилэгшэдэй, ... гая агрономой маанадта туһал... гүйһөө тэрэнээ удаарууулна. Үн... жэ ерэхэдээ кукуруза тариха ... тодорхойлжо үгөөгүй һэн. Поли... рэ халажа ажаллажа байтар эл... хүдэлмэридэ эльгээжэрхидэг ... шалтай. Жэшээнь, огородой хүд... мэридэ хэды хүниемнай ябуу... байха. Кукуруза тарилгада хүтэл... рилэгшэдэймнай энэ мэтээр ха... даг ушар түүхэтэ долоон жэлэй ... сэбые бэелүүлжэ байһан үедэ ... рамжагүй гэжэ һанамаар. Энэ... тушаа колхозой правлени, парти... эхин организаци зохихо анхарал... бяад, звеногой ажал хүдэлмэри... туһаламжа үзүүлхэ аабза гэжэ ... гэхээр.

Съездэ хабаадагшад

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо 26 жэл трактористашаар хүдэлжэ ябаһан Бадмажан Цыренжанович Яглинов; Яруунын совхозой эрхим тракторист Ринчин Санданович Раднаев; Хориин жэл механизатораар хүдэлжэ байһан Заиграйн аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой тракторист Григорий Иванович Шурыгин; Курумканай аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой кукурузашан Николай Ширеторович Жснаев.

Л. Хайдуровай фото.

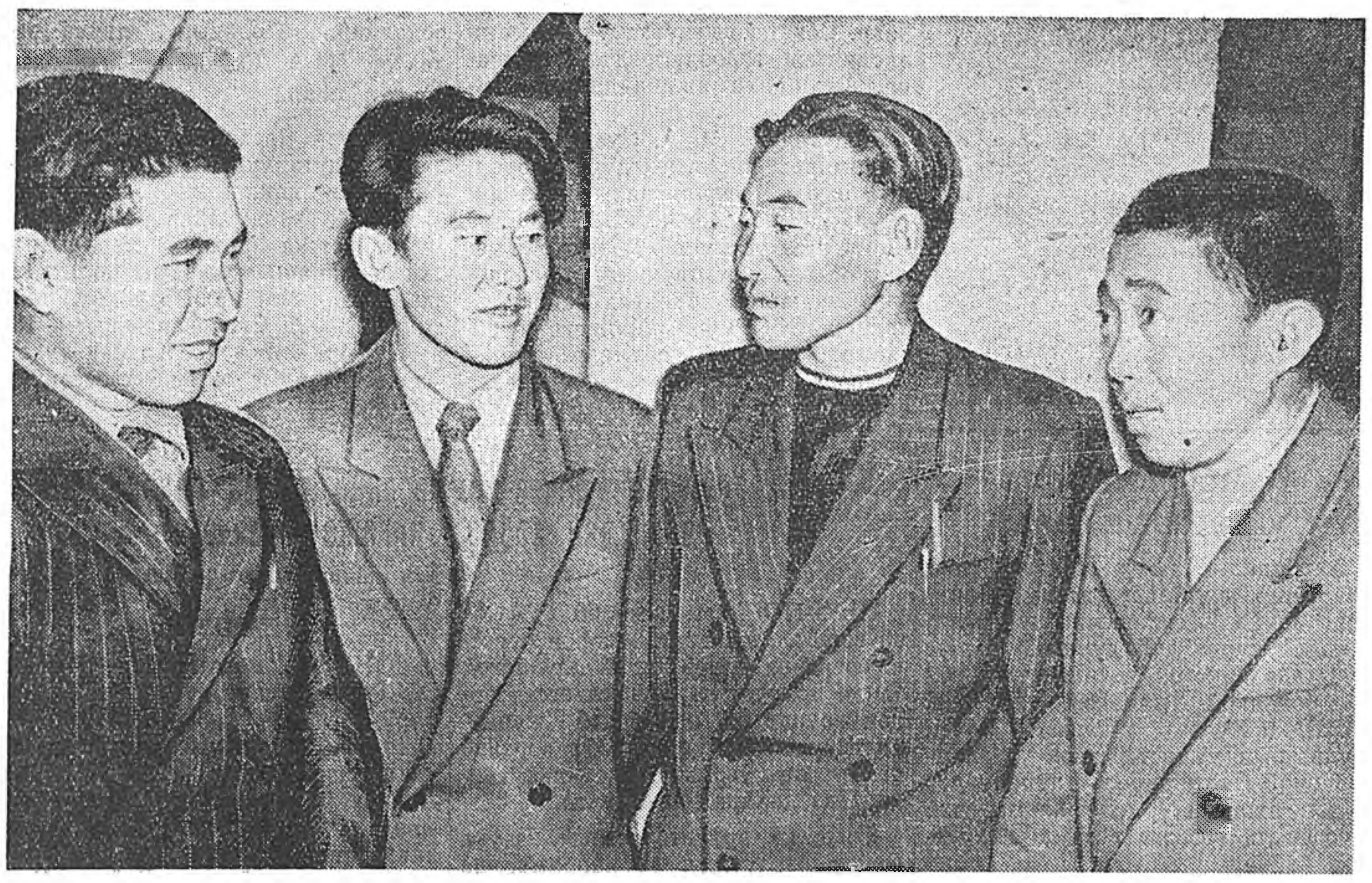
Долоон жэлэй түсэбые уридшалан дүүргэхын түлөө

...ДОНДОНОЙХИҺОО 3—4 ЦЕНТНЕР ЕХЭ ОРООҺО ТАРЯА АБАХА ГЭЭШЭ МАНАЙ ЗОРИЛГО

...олон кукурузашадай I съезд

...анизаторнуудНай эдэбхитэйгээр ...жалладаг болоо

...уралсал юундэ ...хидхэгдэнэгүйб

Съездэдэ хабаадагшад: (зүүн гарһаа) Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой кукуруза ургуулха звеное даагша Борис **Раднаев**, тракторист Цырен **Раднаев**, Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой тракторна бригадын бригадир Цырен **Дамбаев**, Мухаршэбэрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой механизатор Жамса **Эрдынеев** гэгшэд забһарлалгын үедэ хөөрэлдэжэ байна.

А. Мантаевай фото.

Алмалта, арьбалалтын түлөө урмашуулна

(Түнхэнэй „Восточные Саяны" колхозой суута комбайнер Дамдин ИСТАЕВАЙ хөөрөөнһөө)

Коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро манай Эхэ орон дотор, тэрэ тоодо манай нютагта айхабтар ехэ хубилалтанууд боложо байна. Нёдондо хабар КПСС-эй ЦК-гэй февралиин Пленумэй үндэһөөр МТС-үүд хубилгагдажа, трактор, машинанууд колхозуудта худалдагдаһан байгаа. Тэрэ гэһээр жэл үнгэрбэ. Энэ үедэ манай колхозой механизаторнууд зарим тэды амжалта туйлаа, шэнэ оршон байдалда хүдэлхэ дүй дүршэл оложо абаа.

МТС-үүдые хубилгажа, техникые колхозуудта худалдаһан ушар бодото байдал дээрээ айхабтар ехэ аша туһатай байһанаа энэ үедэ гүйсэд харуулба. Трактор, машинанууд нэгэ эзэтэй болоходоо гамтайгаар ашаглагдадаг, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэгдэдэг болоо. Колхознай мүнөө үедэ хори гаран трактортай, 10-аад комбайнтай, мүн бусад олон машинатай. Энэ техникээ манай механизаторнууд хабарай тарилгада хүсэд бэлдээд байнхай.

Колхоздо ороһон механизаторнууд заабол олон мэргэжэлтэй байха болоно. Би комбайн дээрэ хүдэлхэһөө гадна трактористаар ябадаг, заһабарилгада хүдэлдэг байнаб. Иимэ хэдэн мэргэжэлтэй механизаторнууд колхоздомнай олон.

Үнгэрэгшэ жэлдэ колхозой механизаторнуудай хүсөөр үндэр баян ургаса гараа. Би комбайнаараа 280 гектар хуряахадаа 4090 центнер шэниисэ суглуулжа абаа һэм. Энэ жэлдэ бидэнэр ороохо тарянай гектар бүриһөө 16 центнерһээ бага бэшэ ургаса абахаар хараалнабди.

Аммиагтай уһа хэрэглэһэн газарһаа гектарай 24 центнер хүрэтэр шэниисэ хуряаха зорилго табигдаа.

Манай колхозой механизаторнууд бүхы хүдэлмэри хэхэдээ шадаал һаа техникээ гамтайгаар ашаглаха, шэнгэн болон бусад түлишые арьбалха гэжэ оролдоно. Нэн түрүүн тракторые хооһоор ишэ тиишэнь намнахагүй, нормодонь хүрэтэр тэрэниие ашаалха гэжэ оролдонобди. Газар хахалхадаа ямар үедэнь гүнзэгыгөөр, ямартань гүйхэнөөр элдүүрилхэб гэжэ ойлгохо хэрэгтэй. Жэшээнь, пар хахалхадаа түрүүн гүнзэгыгөөр, харин хоёрлоходоо гүйхэнөөр хахалха ушартай. Тракторта түлишыень хэхэдээ тусхай тэргэ дээрэ тодхогдоһон насос хэрэглэдэгбди. Хэрбээ тракторта ведрүүгаар түлишэ эюулхэ болоо һаа, хэды ехэ түлишэ хосорхо байһаниинь мэдээжэ ха юм. Түрүүндээ түлишэ хэхын тула поли дээрэһээ гаража, трактораараа ошодог байгаа. Мүнөө тиимэ юумэн болёо. Тракторта түлишэ зөөхын тула мори тэргэтэй тусхай хүн ябадаг.

Бидэ комбайнернууд мүн лэ бүхы юумэндээ гамтайгаар хандадаг болообди. Комбайнын полотное һүниндөө һугалжа абахада һайн, удаан ашаглагдадаг байха юм. Полотное хура бороодо оруулаад, шүүдэртэ үлээгээд байгаа һаа, түргэн муудадаг. Гадна комбайнын ролигтой гэнжые 60—70 час хүдэлгөөд лэ, тэрэнээ абажа автол, солидол хоёрые холимол тоһон соо бусалгажа байхада бүхэшье, хүдэлхэдөө ульгамшье байдаг.

Эдэ бүгэдэһөө гадна трактор, машинануудые саг соонь сэбэрлэжэ, тоһодожо, һуларһан шүрэбүүдынь шангадхажа байбал, тэдэнэр эбдэрдэггүй, элдэб үлүү часть хэрэглэдэггүй байха юм. Хээрын хүдэлмэриин дүүрэхэлээр сеялкэ, комбайн гэхэ мэтэ машинануудые һайнаар сэбэрлэжэ, тоһодожо, зүбөөр хадагалдаг боложо байнабди. Техникэдэ гамтайгаар хандаһанай, түлишэ алмаһанай түлөө колхозой правлени механизаторнуудые урмашуулдаг. Жэшээнь, үнгэрһэн жэлэй дүнгөөр намда алмалта, арьбалалта хэһэнэй түлөө 1000 түхэриг нэмэлтэ түлбэри үгэһэн байна.

Колхоздо трактор, машинануудые зүбөөр харууһалха, саг соонь заһабарилха арга боломжо бии боложо байнхай. Колхоздомнай токарна болон нүхэлхэ станогууд, электрын хүсөөр гагнуури хэхэ түхеэрэлгэ бии. Мүн тракторай түлишын аппаратурые шалгаха түхеэрэлгэ бии болонхой. Энэ жэлдэ трактор, машина заһабарилха тусхай мастерской баригдажа дүүргэгдэхэ юм. Тэрэнэй утань 120 метр, ургэниинь 30 метр болохо.

Колхозой правлени механизаторнуудай ажалай түлөөһые урдынхидань адляар үлөөһэн байна. Тиимэһээ манай механизаторнууд урматайгаар ажаллана. Механизатор Ринчин Прушеновой агрегат 100 гектар кукурузын газар даажа абаад, тэндээ наг шэбхэ хүсэд хүрэхөөр зөөжэ гаргаад байнхай.

Хабарай тарилгада һайнаар бэлдэе

(КПСС-эй обкомой секретарь нүхэр ДУБРОВСКИИН үгэһөө)

КПСС-эй XXI съезд оронойнгоо промышленностиие, хүдөө ажахые саашадань бүри түргэнөөр хүгжөөхэ хэрэгыемнай гэрэлтүүлэн заажа үгөөд, долоон жэлээр дамжан коммунизмда орожо ябаһан арад зонойнгоо урда шэнэ түсэб, зорилгонуудые табиба. Партиингаа хараалһан түсэбүүдые заатагүй бэелүүлхэ гэһэн совет хүн бүхэн мүнөө үедэ ажалайнгаа эршые улам шангадхажа, шэнэ аргануудые һанаашална, үүсхэнэ, үйлэдбэридөө нэбтэрүүлнэ. Тэдэнэй дунда манайшье республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд, колхозниигууд долоон жэлэй туршада бүтээхээр ехэхэн түсэбүүдые хараалба. Хараалһан түсэбүүдээ саг болзортонь бэелүүлхын тула энэ жэл эршэмтэйгээр ажаллаха гэжэ шиидэнхэй. Бидэнэр байгша ондо мяха абалгаяа 1,8 дахин, нооһо абалгаяа 1,3 дахин, үндэгэеэ 2,4 дахин, һү һаалгаяа 1, 4 дахин дээшэлүүлхэ түсэбтэйбди. Теэд энэ түсэбөө хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тула тэжээл ехээр бэлэдхэхэ гээшэ тон шухала. Малай ашаг шэмые хоёр—гурба дахин дээшэлүүлхын тула бүдүүн тэжээл—5 дахин, шэмэтэ тэжээл бэлэдхэлгые 10 дахин дээшэлүүлхэ зэргэтэйбди. Иимэ тэжээл бэлэдхэдэг болохо арга боломжо манда гүйсэд бии. Мүнөө республикадамнай машина техникэгүй колхоз, совхоз гэжэ байхагүй. Тиихэдэ 8 мянган механизаторнуудтайбди. Энэлдаа манай республикын асари ехэ хүсэн. Машина, техникэ, механизаторнуудтаал түшэглэжэ, хүдөө ажахыгаа хүгжөөхэ зэргэтэйбди. Урдаа табиһан уялга, түсэбүүдээ дүүргэхэ хэрэгэймнай хуби заяан механизаторнуудайл гарта байна гээшэ. Тэжээлээр хомор аад, малшадта хэдышье эрилтэ табяа һаамнай һү, мяха, тоһон бяратайгаар дээшэлхэгүй ха юм. Тиимэһээ механизаторнуудай ажалые бүри һайнаар эмхидхэжэ, машина, техникээ тон зүбөөр ашагладаг болохо зэргэтэйбди.

Теэд хабарай тарилгын хамар дороо ерэшоод байхадань зарим колхоз, совхозууднай машина, техникээ һайса заһабарилаагүй, муу түхеэрэлгэтэй байһаар. Илангаяа Торин, Курумканай, Закаменай колхозуудта, Яруунын, Борьёогой совхозуудта заһабари муугаар ябуулагдана. Закаменай аймагта 48 плугһаа оройдоол хоёрынь заһабарилагдаа. Тэрэшэлэн Бичурын, Сэлэнгын, Мухаршэбэрэй аймагуудта заһабари шанар муутайгаар хэгдээ. Энэ юун дээрэһээ болооб гэбэл, дурсагдаһан аймагай колхоз, совхозууд шухала машина, техникээ заһабариин зэмсэг, мэргэжэлтэй механизаторнуудаар олон РТС-үүдтэ заһабарилхыень үгөөгүй, харин өөһэдөө үйлэдэжэрхиһэн байна.

Техникые зүбөөр ашаглаха, хадагалха хэрэг тоогдоногүй. Тракторнуудаараа жэжэ божо юумэ хэхэ, хооһоор ябуулха ушар али олон газарта үзэгдэнэ. Тиихэ саяһаа техникэ хадагалха газар бүхы тооной колхоз, совхозуудта муугаар түхеэрэгдэнэ. Илангаяа Бичурын Калининай нэрэмжэтэ колхоздо, Борьёогой совхоздо машина, техникэнь муугаар хадагалагдаһан аад, жэбэржэ, һандаржа байна.

Механизаторнууд машина, техникэдээ эзэн боложо, тэрэнэйнгээ хойноһоо ходо һаналаа табижа байха зэргэтэй.

Мүнөө бии байгаа дутагдалнуудаа дары сагтань усадхажа, колхоз, совхоз бүхэндөө тэжээлэй болон ороохо тарянай нөөсэ байгуулхын түлөө эрид шууд тэмсэжэ ороё. Механизаторнуудайнгаа энэ зорилго шиидхэхэ хэрэгтэнь КПСС-эй обкомой, Министрнүүдэй Соведэй зүгһөө саг үргэлжэ туһалдаг, саашадаашье туһалха гэжэ би найдуулнаб.

Наг шэбхэ—шухала үтэгжүүлгэ

(Баргажанай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой кукурузашадай звеное даагша нүхэр РАДНАЕВАЙ үгэһөө)

Шэнэ долоон жэл соо һү, мяха, тоһо улам ехээр абахын тула бии байгаа дутагдалнуудаа дары сагтань усадхажа, шэнэ һайн арга боломжонуудые элирүүлхэ зэргэтэйбди. Малай ашаг шэмые дээшэлүүлхын тула үнэтэ тэжээл—кукурузые ехээр тарижа, элбэг дэлбэг эшэ набша хуряадаг болохо гээшэ нилээдгүй удхатай. Хэрбээ кукурузын элбэг ургаса хуряадаг болоо һаа, хүсэд хүрэхэ тэжээлтэй болохо хэрэгээ шиидхээбди гэжэ сэхэ хэлэхэдэ болохо. Тиимэһээ манай колхозой гэшүүд кукуруза тарилгада хамаг анхаралаа хандуулдаг болоо.

Энэ жэлдэ колхознай 180 гаран гектарта кукуруза тариха юм. Би өөрөө кукурузашадай звеное хүтэлбэрилнэб. Звенодомнай 2 «Беларусь» трактор, квадратно-гнездовой аргаар тарилга хэдэг 2 сеялкэ, культиватор, газарта үтэгжүүлгэ шэнгэдэг нэгэ машина үгтэнхэй.

Мүнөө үедэ бидэнэр тэрэ газар дээрээ наг шэбхэ гаргажа байнабди. Кукурузынгаа участок дээрэ 1500 тонно, огородой газарта 270 тонно наг шэбхэ гарганхайбди. Наг шэбхэ зөөхэ хүдэлмэреэ апрель һарын дүүрэтэр үргэлжэлүүлхэбди. Суглуулһан шэбхэеэ апрелиин 15-һаа поли дээгүүрэе тараажа эхилхэбди.

Тарилгаяа хэхынгээ урид газараа һайса уһалха зорилготойгоор мүнөө бэлэдхэл хэжэ байнабди. Тиихэдэ агротехникын хэмжээ-ябуулганууд гүйсэд хэгдэхэ. Газарайнгаа 10 градус болотор халаад байхадань үрэһэеэ 5—6 сантиметр гүнзэгыдэ һуулгахабди.

Зунай үедэ кукурузаяа тон наринаар харууһалжа, агротехникын бүхы хэмжээ-ябуулгануудые хэжэ байха гэһэн даабари бидэндэ үгтөө.

Зүгөөр газараа уһалха хэрэгнай нилээдгүй һаатуулагдахань гээшэ ха. Юуб гэхэдэ нютагаймнай Онёо гол дээрэхи уһалууриин системэ муугаар ашаглагдана. Тиимэһээ уһан хомор байдаг. Энэ системые һайжаруулхын тула Хүдөө ажахын министерстводэ хэдэ дахин хандаабди. Теэд энэ эрилтэмнай мүнөө болотор хангагданагүй.

Залуушуулые техникэдэ һургаха

(Кяхтын Калининай нэрэмжэтэ колхозой механик нүхэр ДАВЫДОВАЙ үгэһөө)

Нёдондо жэл манай колхозой тракторна парк муугаар хүдэлмэрилөө. Юуб гэхэдэ трактористнуудаар дуталданабди. Тиихэдэ МТС-үүдэй хубилгагдажа байха үедэ хажуудамнай баригдажа байһан Силлиманидай комбинадта хүдэлхээ механизаторнууд олоороо ябашаһан байгаа. Харин тэдэнэр колхоздо болзороор хүдэлхээ ерэнэ. Мүнөө залуушуулые тракторист, комбайнерой курсада олоорнь һургаха хэрэгтэй.

Энэ жэл колхозоймнай трактор бүхэн 600 гектар (зөөлэн хахалалга) хэхэ гэһэн түсэб табигданхай. Бидэнэр энэ түсэбөө заатагүй дүүргэхэбди. Мүнөө шухала машина, техникээ һайса заһабарилаад, тарилгадаа бэлэн болгонхойбди. Теэд баһа дутагдал бии. 9 сеялкымнай 6-ниинь автоматгүй юм. Баһа 2 трактораймнай радиаторнууд жэбэршоо. Энэ мэтээ һайса заһабарилжархиха гэхэдэмнай автомат болон запчастьнууд олдоногүй. Тиихэдэ тракторнуудайнгаа гидросистемэнүүдые заһабарилуулхаяа Кяхтын РТС-тэ эльгээхэдэмнай, тэндэ бүршажархёо. Хэбэрынь иимэ частьнуудые заһабарилха түхеэрэлгэ үгы юм ха. Бидэнэр тарилгын болотор дутагдалаа усадхахын тула бүхы ябуулганууды хэхэбди. Зүгөөр Хүдөө ажахын министерство энэ хэрэгтэмнай туһалха бэзэ.

Колхознай шэмэ ехэтэй кукурузые 200 гектарта тариха юм. Бүри үбэл эртэ кукуруза ургуулха 4 звено эмхидхэжэ, хэрэгтэй машина, техникээрнь һайса хангаад, ажалдань гаргаа һэмди. Мүнөө кукурузашаднай һайнаар ажаллажа байна. Жэшээлхэдэ, нүхэр Цыдыповэй хүтэлбэрилдэг звеногойхид даажа абаһан 50 гектар газартаа 1500 тонно наг шэбхэ гаргаад, тошон халяагаа. Энэ звеногойхид 25 гектарайнгаа га бүриһөө 300 центнер эшэ набша хуряаха гэһэн уялгатай юм. Тэдэнэр энэ уялгаяа заатагүй дүүргэхэ байха.

Теэд зунай үедэ кукурузынгаа газарые уһалха гэхэдэмнай участогууднай гол горхонһоо холо юм. Баһа урасхал уһаар хахалагдаһан газар уһалхада муудашадаг гээшэ. Тиимэһээ манай колхоздо уһа бүлэхэ станци заатагүй хэрэгтэй.

Тракторнуудые зүбөөр хэрэглэхэ

(Погранична РТС-эй дэргэдэхи гүрэнэй техническэ хиналтын инспектор нүхэр КОЛЕСНИКОВЭЙ үгэһөө)

Хүдөө ажахые хүгжөөхэ, колхозуудта худалдагдаһан техникые зүбөөр ашаглаха хэрэгтэ заһабарилгын-техническэ станцинуудай үүргэ тон ехэ. Тиигэбэшье манай РТС-тэ мэргэжэлтэй механизаторнууд дуталдана, мастерской дотор шухала хэрэгтэй станогууд үсөөн. Жэшээнь, коленчита валые мүлин тааруулха тусхай станок байхагүй.

РТС-эй харьяата колхозуудта трактор, машинанууд һаланаар харууһалагдана, муугаар ашаглагдана гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Үнэ сэн ехэтэй техникын хайша хэрэгээр хаяатай хэбтэхэнь али олон үзэгдэдэг. Зарим колхозой хүтэлбэрилэгшэд тарилгада бэлэдхэгдэһэн тракторнуудые дураараа энэ тэрэ хүдэлмэридэ намнадаг буруу заншалтай боложо байна. Аргал шэбхэ болон үбһэ, һолоомо зөөхэ хүдэлмэридэ хүсэ ехэтэй «ДТ-54» трактор хэрэглэгдэнэ.

Президиумһээ: наг шэбхэ ашаха, зөөхэ хүдэлмэриие оньһожоруулхын тулада ямар хэмжээ абажа байнабта?

Харюу: биратай юумэ хээгүй байнабди.

Президиумһээ: Заһабарилгаһаа гараһан тракторые элдэб ажалда намнахагүйн тула хэды тракторта пломба табяабта?

Харюу: нэгэшье тракторта пломба табяагүйбди.

Хүтэлбэрилэгшэдтэ яла тохоо гүт?

Харюу: үгы.

Хэрэгтэй частьнууд дутамаг

(Курумканай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой тракторна бригадын бригадир нүхэр БУДАИНАЙ үгэһөө)

Механизаторнууд, кукурузашад съезд дээрээ дүй дүршэлөө андалдан абалсажа, саашанхи зорилгонуудаа тодорхойлжо байһамнай ехэ баясамаар. Һүүлэй табан жэлэй туршада республика дотор хүдөө ажахыгаа хүгжөөхын тула ямар хэмжээ-ябуулганудай бэелүүлэгдэһэниие, ямар дутагдалнуудтай байһанаа хүдөө ажахын министр нүхэр Игнатьевай элидхэлһээ мэдэжэ абабабди.

Манай колхозой механизаторнууд долоон жэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулха гэжэ үсэд шангаар ажаллана. Трактор, машинануудаа тарилгада бэлдээд, наг шэбхэ тараалан, сабшалангай газарта гаргажа байнабди.

Зүгөөр машина, зэмсэгүүдээ ниитын зөөри шэнгеэр, гамтайгаар ашаглаха, һайнаар хадагалха талаар ехэ дутагдалнуудтай гээшэбди. Трактор, машинануудта хушалтатай сарай хэгдээдүй. Колхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ эдэ дутагдалнууд тухайгаа яһала хэлэдэг байнабди. Теэд бодото дээрээ эрилтэнүүднай бэелүүлэгдэнэгүй.

Запасной частьнуудаар маниие хангадаг Курумканай РТС ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ шаданагүй гээшэ ха. Кабинын шэлһээ эхилээд, резинэ болон бусад хэрэгсэлнүүд захилай ёһоор саг соогоо үгтэдэггүй. Сеялкын автомат болон бусад хэрэгсэлнүүдынь олдохоёо болёод байдаг. Шүрэб хэдэг станок үгыһээ боложо, холо байһан РТС ошохо баатай болодогбди. Гадна тракторист, комбайнернууд дуталдана.

Колхоздо уһалууриин системэ бии аад, мүнөө болотор заһабарилагданагүй. Энэ хүдэлмэридэмнай РТС-эйхид, Хүдөө ажахын министерство туһаламжа үзүүлхэ байха гэжэ һананаб.

Ц. Ранжуровай эдир наһанай намтарһаа

Бурядай түрүүшын революционер Цыремпил Ранжуровай Кударын аймагай Сагаан Шулуутай нютагта түрэһэниинь мэдээжэ. Үшөө 1905 ондо большевигүүдэй Читын подпольно организациин даалгабаряар «Прут» гэжэ пароход дээрэһээ политическэ хэрэгээр түрмэдэ хаагдаһан матросуудые сүлөөлгэдэ Ранжуровай хабаадалсаһан тушаа ном болон газетэнүүдтэшье оло дахин бэшэгдэһэн гээшэ. Тээд Цыремпил Ранжуровай эдир наһан тушаа хаанашье хэлэгдэдэггүй.

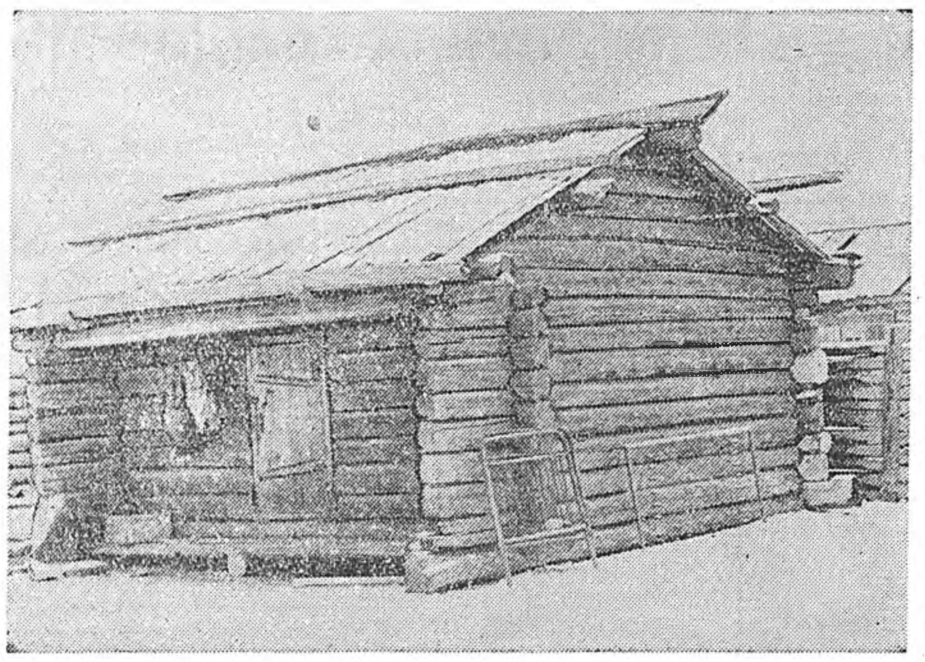
Академик Обручевой нэрэмжэтэ хизаар ороноо шэнжэлхэ Кяхтын музей солото революционерэй бага наһан тушаа мэдээ суглуулжа, гэрэнэй түүхые гүйсэд хүсэлдүүлхэ гэжэ шиидэһэн байна. Ранжуровай эдир наһан тушаа мэдээн суглуулагдажа эхилһээр хоёр жэл болобо. Энэ үе соо революционерэй үеэлэнэр Бадмацырен, Доржи, Дылгэржап Ранжуровтанһаа, мүн һамган Бадмацу Ранжурова болон бусад нютагайхидайнь хөөрөөнһөө ехэ материал суглуулагдаа.

—Бага ябахадаа Цыремпилтэй сугтаа яһала хони адуулһан байнабди,—гэжэ Бадмацырен Ранжуров хөөрэнэ.—Цыремпил ехэ нэтэрүү, зориһондоо хүрэжэл һаладаг юм һэн...

—Цыремпил мориндо ехэ дуратайгша һэн,—гэжэ 73-тай Доржи үбгэжөөл хөөрэнэ.

— Мори урилдалганай болоходо, Цыремпил гүйгөөшые унаһан лэ байгша бэлэй. Тээд гүйгөөшэеэ түрүүн асардагшье байгаа.

Цыремпил Цыремпиловичын хүбүүн Бадма Ранжуров өөрынгөө эсэгэ тухай һонирхолтой юумэ хэлэжэ үгөө: эсэгэмни гэр бүлэдөө анхарал хандуулдаг хүн һэн. Би эсэгынгээ армида абтаһанай һүүлээр түрэһэн байгааб. Аяар арба хүрэһэн хойномни, абамни түрмэһөө табигдажа ерэһэн байгаа.

—Бадма, абашни ерээ,—гэжэ эжымни хэлэһэн юм.

—Уймар байгааб даа. Эсэгээ угтахынгаа орондо ербэжэ, тэргэдэжэ ошоо бэлэйб. Гэртээ гүйжэ ороод, үүдээ шэбхэдээд байтарни нэгэ хүн ерэжэ:

— Бадма, хүбүүмни, үүдээ нээ. Абашни ерээлби. Бэлэг, сахар асарааб,— гэжэ байжа хэлэхэдэнь үүдээ нээһэнээ мартагшагүйлби.

—Абамни намайгаа тэбэрһэн, бэлэг сэлэгээ (хармаандаа хабшуулжа ерэһэн хэдэхэн конфетээ) хүбүүндээ үгэһэн бэлэй.

Цыремпил Ранжуровай һамган Бадмацу Чимитовнагай гэрэй хажууда хуушаршаһан амбаар байдаг. Бадмацу хүгшэн энэ амбаарые эгээл үнэтэй юумэмни гэжэ хаража байдаг. Юуб гэхэдэ, Цыремпил нүхэрынь үшөө залуудаа, революциин урда тээ тэрэниие өөрынгөө гараар бариһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ц. Ранжуровай бариһан амбаар.

А. Сурмачын фототекст.

Залуушуул малшадта туһална

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз Баргажанай аймагай эгээл ехэ ажахытай артелиинь юм. Мүнөө эндэ жэлэй эхинһээ хойшо хэдэ мянган хурьгад абтанхай. Хонид хурьгалжа үшөө үргэлжэлһөөр.

ВЛКСМ-эй айкомой үүсхэлээр аймагай центрын комсомол-залуушуул тус колхозой малшадта туһаламжа үзүүлхэ гэжэ шиидэһэн байна. Март һарын түрүүшын арбан хоног соо 25 залуушуулһаа бүридэһэн бригада Баянголой малшадта туһалхаяа ошоо һэн. Тэдэнэй дунда Баргажанай сельпогой хүдэлмэрилэгшэ Н. Гупрова, Г. Бодрова (хүүгэдэй байшан), У. Ожигова (олзоборилгын артель) гэгшэд түл абалга дээрэ ошожо, малшадта ехэ туһа хүргэбэ.

Л. Якушевская.

Агын һонин

Эбэр номо дархална

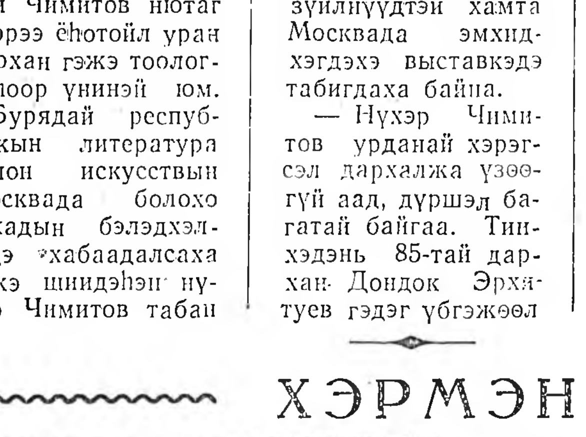
Сталинай нэрэмжэтэ колхозой (Урда Ага) мастерскойе даагша Дагба-Жалсан Чимитов нютаг дээрээ ёһотойл уран дархан гэжэ тоологдоһоор үнинэй юм.

Бурядай республикын литература болон искусствын Москвада болохо декадын бэлэдхэлгэдэ хабаадалсаха гэжэ шиидэһэн нүхэр Чимитов табан эбэр номо тон һайханаар дархалаа. Тэдэнь Бурядай урашуулай бүтээһэн зүйлнүүдтэй хамта Москвада эмхидхэгдэхэ выставкэдэ табигдаха байна.

— Нүхэр Чимитов урданай хэрэгсэл дархалжа үзөөгүй аад, дүршэл багатай байгаа. Тиихэдэнь 85-тай дархан Дондок Эрхитуев гэдэг үбгэжөөл номо дархалалгаар заабари үгэһэн байна. Энэ үбгэжөөл һая болотор мэргэн һур харбагша ябаһан, мүн зуу холо гаран номо дархалһан байна. Мүнөө Дондок үбгэжөөлэй туһаламжаар олон хүн бурядай үндэһэн спортын хэрэгсэл — эбэр номо дархалдаг болобо.

Ц. Жамбалон.

ХЭРМЭН

М. Н. Хангаловай нэрэмжэтэ хизаар ороноо шэнжэлгын республиканска музейн байгаалиин таһаг. Эндэ манай республикын ой тайга, газар дайда болон уһа сөөрэмүүдтэ амидардаг, үдэдэг амитадай дүрсэ мануули харуулагдадаг байна. Тэдэ дүрсэнүүд амиды амитадтал адляар, уран зохидоор хэгдэжэ табигдаһан байдаг. Тэдэнэй дунда амиды хэрмэ харахат. Тэрэ амитаниие нүхэр Назаров Улан-Удэ шадар амидыгаар бариһан байгаа. Назаровай хүбүүн, 35-дахи һургуулиин шаби Миша гэгшэ тэрэ хэрмэ музейн энэ таһагта асаржа тушааһан байна.

Хэрмэн манай республикын газар дайда дэлрэ элбэгээр үдэдэг байха юм. Тиимэһээ энэ амитан республикымнай ой тайгын шэмэг болодог. Хэрмэн хүнгэн солбон, модоной оройгоор дүүлин харайн ябадаг. Тиихэдээ хуша болон эрээн модотой газарта байралжа, борбоосгой, мүн бусад модоной гүлгэ, буурсаг эдидэг, тэрэшэлэн газарта дэбхэрэн бууж а, алирһа жэмэс, мөөгэ һархлаг, сохо, эрбээхэй, хорхой шумуул гэхэ мэтын зүйлнүүдээр тэжээл хэдэг байха юм. Гадна, шубуунай үндэгэ, дальбараа эдижэ, бусад амитадта хоро хүргэдэг байна. Гэбэшье, хэрмэнэй дайсад олон. Харсага, шара шубуун, бэгсэргэ, һолонго, хүнэри гэхэ мэтын амитад хэрмые барижа эдидэг гээшэ.

Хэрмэн модоной гэшүүһэн дээрэ хурил хэжэ, мүн модоной хонги хүндыдэ уурхай заһажа байралдаг юм.

Энэ амитан жэлдээ хоёр, заримдаа гурба дахин түрэдэг. Хэрмэнэй зулзагалха болоод ябаха үень 35—40 хоног юм. Түрэхэдөө 2-һоо 10 хүрэтэр, жииртээ 5 зулзага гаргадаг.

Хэрмэн манай СССР-тэ үһэ нооһоор һайн арһатай олзобориин гол ангуудай нэгэн юм. Хэрмэнэй арһан хүнгэн, бэхи, һайхан дээрэһээ үнэтэйдэ сэгнэгдэдэг. Тиимэһээ СССР-тэ баригдадаг бүхы ангай арһанай 30—40 процентнь хэрмэнэй арһан болоно.

Манай эндэ хэрмэн олон. Тэрэнэй хайшан гэжэ үдэдэг, амидардаг тухайнь тобшо тайлбари ангуушадта үгтэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: музейн таһагта байдаг хэрмэн.

З. Яковлева.
Л. Хайдуровай фото.

Кинофестиваль үнгэргэгдэхэнь

Ажалшадые хүмүүжүүлгэдэ кино ехэ үүргэ дүүргэдэг гээшэ. Илангаяа наука, техникын туйлалта, ажалай түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлгэдэ киногой удхашанар тон ехэ болонхой. Тиимэһээ Бурядай АССР-эй Хүдөө ажахын болон Культурын министерствонүүд байгша оной март, апрель һарануудта хүдөө ажахын кинофильмнүүдэй фестиваль үнгэргэхэ гэжэ шиидхэһэн байна.

Энэ фестиваль үнгэргэлгэдэ комсомолой, профсоюзай организацинууд, политическэ болон научна эрдэм дэлгэрүүлхэ бүлгэмэй хүдэлмэрилэгшэд үргэнөөр хабаадуулагдаха юм. Тиигэжэ кино харуулгын урда тээ КПСС-эй XXI съездын шиидхэбэри, эхилээд байһан долоон жэлэй түсэбэй дүүргэгдээд байхада хүдөө ажахыдамнай ямар ехэ амжалта туйлагдаха байһан тушаа элидхэлнүүд уншагдаха байна.

Аймгүйсэдкомуудай культурын таһагууд, хүдөө ажахын инспекцинүүд мүнөө кинофестивальда бэлэдхэлгын хүдэлмэри эхилэнхэй. Колхоз, совхозуудай гол һуурин, бригада, фермэнүүдтэ зохёогдоһон түсэбэй ёһоор, хүдөө ажахын кинофильмнүүд харуулагдахань.

Н. Рыжков.

ГУЛУБХААТАЙ ХУБҮҮН.
Н. Сафроновой фотоэтюд.

Спортын һонин

Россин Федерациин арадуудай хоёрдохи спартакиадада бэлэдхэн, мүнөө Алас Дүрнын хизаар, область, республикануудай хоорондо волейбол наадалгаар мүрысөөн Хабаровск городто эхилбэ.

Мүрысөөндэ Магаданай, Сахалинай, Камчаткын, Амурай, Читын областьнуудай, Хабаровска, Приморско хизаарнуудай, Яхадай болон Бурядай АССР-нүүдэй, Түвын автономно областиин волейбол наадагшад хабаадалсаха байна.

Бурядай волейбол наададаг эрэшүүл болон эхэнэрнүүдэй команда Яхадай волейболистнартай уулзаад, түрүүшын илалта туйлаа. Эрэшүүлэймнай команда 3:0, эхэнэрнүүдэймнай команда 3:2 тоотойгоор яхадайхиниие шүүбэ.

**

Баскетболоор мүн иимэ мүрысөөн Чита городто боложо байна. Бурядай баскетболистнарай наадаһан бүлэгтэ Амурай, Магаданай областьнуудай, Түвын автономно областиин, Хабаровска хизаарай спортсменүүд хабаадалсаха юм. Бусад команданууд ондоо бүлэгтэ оруулагданхай.

Түрүүшын наадалгада республикымнай баскетболистнар амурайхидтай уулзаад шүүгдэшоо.

Н. Николаев.

ХИЛЫН СААНАҺАА

СССР-эй Верховно Соведэй хэдэн депутадуудай Англи ошоод байһан тухай

ЛОНДОН, мартын 19. (ТАСС). Англо-ородой парламентска комитедэй уряалаар Англида ошоод байһан М. А. Суслов түрүүтэй хэдэн депутадууд Лондондо айлшалһаар. Советскэ депутадууд Англиин олониитын түлөөлэгшэдтэй уулзана, Англидахи ажабайдалтай танилсана.

Депутадууд М. А. Суслов, Б. Н. Пономарев парламентнууд хоорондын союзай Британска группын түрүүлэгшэ полковник М. Стоддарт-Скоттындэ үсэгэлдэр үдэшэ айлшалаа. Гадаадын оронуудтай экономическа холбоо барисаа байгуулха талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ С. А. Скачков лейбористска партиин парламентска фракциин худалдаа наймаанай-промышленна бүлэгэйхидтэй мүнөөдэр хөөрэлдөө.

«Обсервер» гэжэ воскресени бүридэ гарадаг нүлөө ехэтэй газетын редакцида «Правдын» главна редактор П. А. Сатюков мүнөөдэр ошоһон байна.

СССР-эй Верховно Соведэй хэдэн депутадуудай Англида ошоод байһанда ороной хэблэл горьтой анхарал хандуулһан зангаараа. Лейбористска партиин парламентска фракциин гадаадын политическэ хэрэгүүдые эрхилдэг бүлэгэйхидтэй М. А. Сусловай мартын 18-най үдэшэ хэһэн хөөрэлдөөн тухай мэдээсэлнүүдые олон газетэнүүд толилоо.

Н. С. Хрущевой пресс-конференци тушаа гадаадын оронуудай хэблэл иигэжэ бэшэнэ

США

НЬЮ-ЙОРК, мартын 20. **(ТАСС-эй корр.).** Москвада болоһон пресс-конференци дээрэ Н. С. Хрущевой хэһэн мэдүүлгэдэ, мүн советскэ болон гадаадын оронуудай журналистнуудай асуудалнуудта тэрэнэй үгэһэн харюунуудта Американ хэблэл ехэ анхарал хандуулна.

Советскэ правительствын шууд сэхээр бэелүүлдэг эб найрамдалда дуратай политика һайн үрэ дүн үгөө. Тусхайлбал арсалдаата асуудалнуудые хэлсээ хэжэ, тэрэ тоодо эгээн дээдэ зэргэтэдэй хоорондо хэлсээ хэжэ шиидхэхэ шухала байһые баруун гүрэнүүдэй мэдэрһэн тухай Америкын олонхи газетэнүүд бэшэнэ.

Хрущев горьтойхон амжалта туйлаа—Америкын политическэ ажалябуулагшадые хэлсээ хэхэ шухала гэжэ мэдэрхыень баадхаа гээд «Нью-Йорк геральд трибюн» газетын шэнжэлэгшэ Джозеф Олсон бэшэнэ.

АНГЛИ

ЛОНДОН, мартын 20. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевой пресс-конференци политическэ угаа ехэ удха шанартай ушар болоно гэжэ Лондоной хэблэл тоолоно. «Германи тухай хэлсээндэ хабаадалсахаар Хрущев бэлэн байна» гэһэн томо гаршагтайгаар «Дейли Уоркер» газетэ пресс-конференци тухай мэдээсэлнүүдые нэгэдэхи хуудаһандаа толилоо.

Н. С. Хрущевой мэдүүлгые тайлбарилха зуураа, «Ньюс Кроникл» газетэ иигэжэ мэдэрнэ. «Уласхоорондын оршон байдалай бүри һайжарха байһан тушаа» Н. С. Хрущевой хэһэн ажаглалта бүхы дэлхэйн хүн зоной этигэл найдабариие харуулна. Мүн лэ иимэ зорилго урдаа табихыень баруун гүрэнүүдые газетэ уряална.

Венгриин ажалшад гайхамшагта ойе тэмдэглэнэ

БУДАПЕШТ, мартын 20. (ТАСС). Венгриин советскэ республикын соносхогдоһоор 40 жэлэй ойе ажалай болон политическэ шэнэ дэбжэлтын оршон байдалда ороной ажалшад тэмдэглэнэ. Һайндэрэй урда тээхи үдэрнүүдтэ олон хүдэлмэришэд, бригаданууд, цехүүд болон бүхэли предприятинуудшье дээшэлүүлэгдэһэн уялганuудые абаад, тэдэнээ нэрэтэй солотойгоор дүүргэжэ байна.

1958—1960 онуудай гурбан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхыень Венгриин ажалшадые ВСРП-гэй Центральна Комитедэй мартын пленум уряалһан байгаа. Пленумэй шиидхэбэринүүдээр зорigжоһон олон заводой хүдэлмэришэд энэ гайхамшагта ойн хүндэлэлдэ зорюулан, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, продукциин шанар һайжаруулха, гүрэнэй мүнгэ зөөри алмаха гэһэн уялгануудые абаһан байгаа. Тусхайлбал Сегедын хүдэлмэришэд 23 миллион форинт алмаха гэһэн уялга абаһан байна.

Һайндэртэ зорюулагдан, культурно-ниитын олон хэмжээ-ябуулганууд ороной бүхы областьнуудта эдэ үдэрнүүдтэ бэелүүлэгдэнэ, выставкэнүүд, Венгриин хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ үнинһөө хойшо хабаадаһан хүнүүдтэй уулзалганууд эмхидхэгдэнэ.

Румыниин ажалша залуушуулай союзай 10 жэлэй ой

БУХАРЕСТ, мартын 20. (ТАСС). Румыниин ажалша залуушуулай союзай нэгэдэхи съездын болоһонһоо хойшо 10 жэл гүйсэбэ. Энэ съездын болоходо залуушуулай организацинууд нэгэн организаци—ажалша залуушуулай союз боложо нэгэдэһэн юм.

Үнгэрһэн арбан жэлэй турша соо ороной туйлаһан амжалтануудта залуушуул нилээд ехэ габьяатай. Социалистическэ промышленностиие хүгжөөлгэдэ, хүдөө ажахые социалистическэ ёһоор шэнэдхэн байгуулгада, Румынидэ социализм амжалтатайгаар байгуулгада залуушуул эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг байна.

Ажалша залуушуулай союзай арбан жэлэй ойдо зорюулагдаһан статья СТМ-эй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь В. Трофин «Скынтейя» газетэдэ мүнөөдэр толилоо. Тэрээн соогоо иигэжэ бэшэнэ: «Комсомол түрүүтэй советскэ алдарта залуушуултай, арадай Хитадай залуушуултай, социалистическэ лагериин бүхы ороной залуушуултай манай залуушуул аха дүүгэйнгээ холбоо барисаа хүгжөөжэл байдаг».

Тунисай бэеэ даанхай байдалтай болоһоной ой

ЛОНДОН, мартын 20. (ТАСС). Бэеэ даанхай байдалтай болоһоор гурбан жэлэйнгээ ойе Тунисай Республикын арад мүнөөдэр тэмдэглээ гэжэ Рейтер агентствын корреспондент Тунисһаа мэдээсэнэ.

Национальна һайндэртэй дашарамдуулагдан Тунисай городууд болон тосхонуудай үйлсэнүүд гоёон шэмэглэгдэһэн байгаа. Ниислэлэй муниципальна стадион дээрэ залуушуулай фестиваль болоо. Правительствын гэшүүд, бусад тусхай тушаалта хүнүүд, студентнүүд болон залуушуулай парад дээрэ байлсаа.

Оронойнгоо бэеэ даанхай байдалтай болоһоной ойдо зорюулагдаһан статьянуудые нютагай хэблэл толилоо.

Ядерна зэбсэг туршалга болюулха тухай асуудалаар гурбан гүрэнэй Женевэдэхи зүблөөн

ЖЕНЕВА, мартын 20. (ТАСС). Ядерна зэбсэг туршалга болюулха тухай асуудалаар гурбан гүрэнэй зүблөөнэй ээлжээтэ заседани үсэгэлдэр болоо. Договорой хүсэндөө байха болзор тухай, тэрэшэлэн хиналтын органуудай ябуулгануудые хирэ хирэ болоод хаража үзэдэг байха тухай США-гэй делегациин урда тээнь дурадхаһан договорой статьянуудай проектые зүблөөндэ хабаадагшад зүбшөөд, баталан абаа. Тэрэшэлэн договорые Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида бүридхэлдэ абаха тухай Англиин делегациин урда тээнь дурадхаһан статьягай проект мүн лэ баталан абтаһан байна. Договорой эхин бүлэгэй шэнээр хаража үзэгдэһэн проектые СССР-эй делегаци зүблөөнэй үзэмжэдэ табяа, мүн договорто хубилалта оруулха тухай статьягай английска проектдэ хубилалта оруулхые дурадхаһан байна.

США-гэй, Англиин делегацинуудай дурадхалаар энэ оной апрелиин 13 хүрэтэр забһарлалга хэхэ гэһэн шиидхэбэри зүблөөн баталан абаа.

Мэдээжэ болоһоной ёһоор, советскэ делегаци договор зохёохо талаар хүдэлмэреэ забһарлалгагүйгөөр үргэлжэлүүлхээр бэлэн байһанаа мэдүүлһэн болобошье, США-гэй, Англиин делегацинуудай гүйлтануудые хараадаа абаха баатай болоһон байна.

Макмилланай мэдү

ВАШИНГТОН, мартын (ТАСС). Президент Эйзенха уулзахаяа Вашингтондо Англиин премьер-министр М лан аэропорт дээрэ тобшо м хэхэдээ иигэжэ хэлээ. Уласх дын байдалай асуудалнууды сквада, Бонндо, Парижда « гэнөөр, хани ёһоор зүбшэн хэл байнаб. Эдэ асуудалнуудые з хэлсэлгээ бидэнэр мүнөө с дань үргэлжэлүүлхые хүсэнэб

Москвада ошоһон тухайгаа миллан иигэжэ мэдүүлээ. байлдаа зайсуулха талаар б оронуудтай нэгэн адли эрм гэтэйбди гэжэ Советскэ Сою дэрнэ. Арсалдаата асууда хүсэ хэрэглэлгээр бэшэ, харин сээ хэжэ шиидхэгдэхэ ёһотой Советскэ Союзай тоолодог һыень бидэнэр Москвада бай мэдэжэ абаһан байнабди Макмиллан хэлээ. Али али т гаа баримталдаг хараа бо үндэһэлэн хэлсээнүүдые «һай хэхэ шухала гэжэ тоолоно Макмиллан дахяад мэдүүлһэн на.

Эйзенхауэртэй хэлсээ хэ «үнэн зүб бодолдо үндэһэлэн, тынгаа хараа бодолые» тодо хобди гэжэ би найданаб.

Американ ракетэнүү Баруун Германида эльгээгдэхэнь

ВАШИНГТОН, мартын (ТАСС). «Артиллерийскэ 4 бүлэг Баруун Германида эль дэхэнь гэжэ США-гэй сэрэгэй нистерство үсэгэлдэр сон 650 шахуу солдат болон офи бүридэһэн хоёр батарей энэ тэ ороно. «Редстоун» гэж лан шэглүүлэгдэдэг һомону эдэ батарейнууд хангагда

Спорт

СССР-эй спортивна бүлгэмүү организацинуудай союзай орг

СССР-эй спортивна бүлгэм организацинуудай союзай союзна түрүүшын конфере 1959 оной апрелиин 17-до М городто зарлаха гэжэ ор шиидхээ.

Ороной залуу хоккеист США-гэй командые хоёрдохёо илаба

США-гэй суглуулагдамал к дын болон Советскэ Союзай луушуулай хоккейнэ суглуу мал командын хоорондо ул рондын нүхэрэй ёһоной хоё уулзалга мартын 19-дэ Моск спортын ордон соо болоо.

Урда үдэрэйхидөөл адляар ветскэ хоккеистнууд 4:3 гэһэ тойгоор мүрысөөндэ илажа

Шатараар уласхоорондын т Москвада болохонь

Шатараар уласхоорондын нир апрелиин 6-да Москвада дэхэ юм. Турнирта хабаада нүүдые СССР-эй шатарай се президиум мартын 19-дэ ба

Арбан хоёр шатаршад: ул рондын гроссмейстернүүд В. (лов, Д. Бронштейн (Москв Спасский (Ленинград), Мос чемпион уласхоорондын Е. Васюков, уласхоорондын тернууд Л. Аронин (Москвага ласть), В. Симагин (Москва), тер А. Лутиков (Новосибирск рэшэлэн уласхоорондын гр стернүүд Ф. Олафссон (Исл Б. Ларсен (Дани), М. Филип хословаки), Венгриин гроссмейстер Л. Портиш, ул рондын мастер З. Милев (ри) турнирта хабаадаха бол

Уласхоорондын гроссмейс Котов мүрысөөнэй главна раар томилогдоо.

Турнир хоёр долоон хоног үргэлжэлхэ юм.

МЭДЭЭСЭЛ

СССР-эй Верховно Соведэй зидиум СССР-эй Министр Соведэй Түрүүлэгшын орлог хэр **Косыгин** Алексей Нико чые СССР-эй Госпланай түр шээр томилоо.

***

СССР-эй Верховно Соведэй зидиум нүхэр **Кузьмин** Иосифовичые СССР-эй М нүүдэй Соведэй Гүрэнэй н экономическа соведэй түр шээр—СССР-эй министрээр лоод, СССР-эй Госпланай лэгшын, СССР-эй Министр Соведэй Түрүүлэгшын орл уялгануудһаа сүлөөлөө.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУ

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов партийной жизни—34-05, экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта—24-74, писем и рабселькоров 40-49, отдел переводов, корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н00992. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. №